

Lähetäjä
Porvoon kaupunki, Ympäristöterveydenhuolto
 Tekniikankaari 1 A
 06100 PORVOO

Tarkastuskertomus
 Terveystensuojelutoimiala
 Pvm 5.4.2023
 Tapahtumatunnus 1518786

Vastaanottaja
Epoon koulu
 Epoon tie 734
 06200 PORVOO

Asia

Terveystensuojelun valvontasuunnitelman mukainen tarkastus

Toimija Porvoon kaupunki (1061512-1)
Kohde Epoon koulu
 Epoon tie 734, 06200 PORVOO
Toiminnan nimi Epoon koulu opetustilat
Toiminta Peruskoulu
Aika 16.2.2023

Läsnäolijat

Tarkastaja Tiina Kosonen
Toimipaikan edustaja Rehtori Masa Turunen
Muut läsnäolijat Kristiina Paakkunainen Luokanopettaja
 Mika Söderström, Tilapalvelut
 Katariina Westerlund, kouluterveydenhoitaja
 Reino Tennberg, Pelastuslaitos
 Jaana Saurenmaa, Tilapalvelut
 Anneli Hirvonen, työterveyshoitaja
 Jouko Soini, työsuojeluvaltuutettu
 Oppilaiden edustajina Valtteri Karkkola ja Topi Kolehmainen
 Vanhempien edustajana Tero Ahokas

Havainnot ja toimijalta edellytetyt toimenpiteet

1. KOHTEEN PERUSTIEDOT

1.1 Perustiedot

Havaintojen luokitus C = Vaatimustenvastainen (kehotus)

Havainnot

Epoon koulussa tehtiin 16.2.2023 terveystensuojelulain mukainen suunnitelmallinen tarkastus. Ympäristöterveydenhuollon tarkastus tehtiin samassa yhteydessä koululla tehdyn Oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvointitarkastuksen kanssa. Rehtori lähetti viimeisimmän korjatun yhteenvetolomakkeen 29.3.2023 ympäristöterveydenhuoltoon.

Koulussa on 33 oppilasta ja 3 opettajaa sekä kiertävä erityisopettaja kerran viikossa. Koululla käy koulupsykologi, koulukuraattori sekä kouluterveydenhoitaja joka toinen viikko. Koulurakennuksen vanhin osa on valmistunut 1922 ja laajennusosa valmistunut 1985. Peruskorjaus ja pieni laajennus on tehty vuonna 2010.

Kohteessa tehtiin mm.

- henkilökuntaaastattelu

- tilojen aistinvarainen tarkastus
- sisäilman lämpötila-, kosteus- ja hiilidioksidimittauksia (Extech)
- verkostoveden lämpötilamittauksia (Testo)

Kiinteistölle tehdyt kartoitukset ja tarkastukset:

Terveystensuojelun lausunto kuntotutkimuksen johdosta 12.8.2019

Asbesti – ja haitta-ainekartoitus 7.11.2019

Kuntotutkimus 5.12.2019 (päivitetty)

Monialainen tarkastus 30.1.2020

Terveystensuojelun lausunto kuntotutkimuksen havainnot 12.8.2019:

- **Merkittävin sisäilmaan heikentävästi vaikuttava tekijä on liikuntasalin alapohjan ja ulkoseinien alareunojen kosteusvauriot, joista on todettu ilmareitti sisäilmaan.**
- **Liikuntasalin alapohjan lämmöneristeessä on mikrobivaurioita.**
- Riskirakenteessa eli sisäpuolelta lisälämmöneristetyssä hirsiseinässä ei todettu vauriota.
- **Lattian pintarakenteiden kosteuskartoituksessa havaittiin paikallisia kosteusvaurioita ja pinnoitteista otetuissa VOC-näytteissä oli kohonneita arvoja ensimmäisen kerroksen pukuhuoneessa ja luokan muovimatoissa.**
- **Rakennuksen ulkoseinäverhouksessa on korjaustarvetta, paikoin myös alimmassa hirsikerrassa ja vesikatossa.**
- **Vanhempien osien ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen on ajankohtainen. Käytössä on kiertoilma ja kanavistossa on kuitulähteitä, jotka heikentävät sisäilman laatua.**
- **Altistumisolosuhteiden arvioinnissa todettiin, että tutkimuksen perusteella tavanomaisesta poikkeava altistumisolosuhde on todennäköinen liikuntasalissa. Muilta osin poikkeava altistumisolosuhde on mahdollinen.**

Toimitilajohdon ilmoittamat toimenpiteet- Terveystensuojelun lausunto kuntotutkimuksen johdosta 12.8.2019:

- Syysloman aikana (2019) tarkistetaan ilmanvaihtoa ja otetaan näytteitä mineraalikulitujen laskeumasta. IV- kanavat nuohottiin kesällä 2018.
- Tehostetaan rakennuksen huoltoa.
- Jos kouluverkko-suunnittelun yhteydessä päätetään, että koulutoiminta jatkuu Epoossa, **varaudutaan peruskorjaukseen seuraavan suunnittelukauden aikana.** Koulutoimen tulee lisäksi arvioida tilojen soveltuvuus nykyiseen opetussuunnitelmaan. **Näiden päätösten ja arvioiden pohjalta, ja kun korjauskustannukset ja elinkaarikustannukset ovat selvillä, toimitilajohto ottaa kantaa, kannattaako peruskorjata vai rakentaa uusi rakennus.**
- **Mahdollisen peruskorjauksen tai uuden koulun rakentamisen aikana koulun toiminta on siirrettävä muualle, sillä tontti on ahdas, eikä sinne ole mahdollista sijoittaa väistötiloja.**

Terveystensuojelun lausunnossa 12.8.2019 esitetyt toimenpiteet ja annettu kehoitus:

Merkittävin sisäilmaan heikentävästi vaikuttava tekijä ovat liikuntasalin alapohjan ja ulkoseinien alareunojen kosteusvauriot, joista on todettu ilmareitti sisäilmaan. Liikuntasalin alapohjan lämmöneristeessä on mikrobivaurioita. Lattian pintarakenteiden kosteuskartoituksessa on havaittu paikallisia kosteusvaurioita. Pinnoitteista otetuissa VOC-näytteissä oli kohonneita arvoja ensimmäisen kerroksen pukuhuoneessa ja luokan muovimatoissa. Tavanomaisesta poikkeava altistumisolosuhde on liikuntasalin osalta todennäköinen.

Kehotetaan korjaamaan koulun rakenteissa havaitut ja sen sisäilman terveellisyysvaikuttevat epäkohdat.

Liikuntatilojen käyttöä kehoitetaan välttämään, kunnes korjaukset on tehty ja on varmistettu tilojen terveellisyysvaikutteista. Epöön koulun kunnossapidosta vastaavan Porvoon toimitilajohdon tulee antaa selvitys mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä havaittujen epäkohtien poistamiseksi ja korjaamiseksi. Selvitys toimitettiin Porvoon ympäristöterveydenhuoltoon 31.10.2019 mennessä.

Porvoon toimitilajohdon selvityksen mukaan (31.10.2019):

- liikuntasaliin ja yhteen luokkaan hankitaan ilmanpuhdistimia
- mikrobivaurioituneiden tilojen käyttöä pyritään vähentämään mahdollisuuksien mukaan
- kuitulaskeumanäytteiden keräys aloitettu viikolla 44 (2019)

- ilmanvaihdon tehostamista selvitetään
- mitataan paine-ero ulkovaipan yli ja pyritään säätämään se lähelle tasapainotilaa
- Kiinteistöhuolto tarkkailee rakennusten kuntoa sisäpuolelta sekä ulkopuolelta, ja ilmoittaa jos korjaustarpeita ilmenee.

Kuntotutkimuksen jälkeen tehdyt toimenpiteet, tiedot saatu 16.2.2023 tarkastuksella:

- Kesällä 2019 poistettiin kaikki yleistentilojen välikaton rimoitukset ja välikatto levytettiin (rimojen päällä oli lasivillaa ja pölykuormaa). Ulkoseinän verhousta korjattu.
- Tiloihin lisätty ilmanpuhdistuslaitteita huoneisiin 145 liikuntasali (4 kpl Euromate Vision Air 2 -laitetta) ja 148 opetustila /erityisop. / tekstiilityö (1kpl Vision Air 1 -laite). Kohteessa ongelmana on liikuntasalin ulkoseinien ja mikrobivauriot ja luokan 148 VOC-päästöt.
- Freesi olosuhdeseurantapalvelun aloitus 25.1.2020 (Freesi olosuhdemittaus antureita huoneissa: 121 opetustila, 145 liikuntasali ja 148 opetustila /erityisop. / tekstiilityö. Mittaavat mm. lämpötiloja, CO2, kosteutta, TVOC:ja, sekä ulkovaipan yli vallitsevaa paine-eroa. Web-pohjainen palvelu, tuloksia ja seurantaraportteja saa palvelusta.

Toimenpiteet

Toimenpiteet monialainen tarkastus 16.2.2023:

Epoon koulutoiminnan jatkuessa tulee koulun rakenteissa havaitut ja sen sisäilman terveellisyyteen vaikuttavat epäkohdat korjata, mikäli tiloja on tarkoitus jatkossa käyttää. Liikuntatilojen käyttöä tulee edelleen välttää, kunnes korjaukset on tehty ja on varmistuttu tilojen terveellisyydestä.

Epoon koulun kunnossapidosta vastaavan Liikelaitos Porvoon tilapalveluiden tulee antaa selvitys mihin toimenpiteisiin se aikoo ryhtyä havaittujen epäkohtien poistamiseksi ja korjaamiseksi. Selvitys tulee toimittaa Porvoon ympäristöterveydenhuoltoon 31.05.2023 mennessä.

Terveysuojelulain 27§:n mukaan, kun oleskelutilassa esiintyy epäkohtia, joista voi aiheutua terveyshaittaa tilassa oleskelevalle, asiasta vastuussa olevan tahon tulee ryhtyä toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Sisä-, tai muissa rakenteissa ei saa olla kosteus- ja mikrobivaurioita niin, että epäkohdasta johtuvia terveydelle haitallisia aineenvaihdunta tuotteita, haihtuvia yhdisteitä tai hajuja kulkeutuu oleskelutiloihin.

2. RISKIARVIOINTI JA OMAVALVONTA

2.1 Riskiarviointi ja omavalvonta

Havaintojen luokitus B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

Havainnot

Liikuntasalin käyttörajoitus on edelleen voimassa.

Toimenpiteet

Terveysuojelulain 2 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla on velvollisuus tunnistaa toimintansa terveystriskit, toimia riskien hallitsemiseksi ja seurata niihin vaikuttavia tekijöitä sekä estää terveyshaittojen syntymistä mahdollisuuksien mukaan. Toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa esittää, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja ja työntekijät ovat ottaneet käyttöön (omavalvonta).

Toimijalle lähetetään tarkastuskertomuksen lisäksi ohje omavalvontaan.

3. TILAT, KALUSTEET, VÄLINEET SEKÄ LAITTEET

3.1 Tilat ja kalusteet

Havaintojen luokitus C = Vaatimustenvastainen (kehotus)

Havainnot

Edellisellä monialaisella tarkastuksella 30.1.2020 THL:n yhteenvetolomakkeelle kirjattuja

korjaustoimenpiteitä ei ole tehty.

- Aikaisempien kuntotutkimusten mittauspaikkojen ennallistaminen oli edelleen tekemättä (108, 109, 116A, 121, 135, 144 wc/kaakeli, 115 kahvihuone/kaakeli). Kaikissa tiloissa on nähtävissä lattioissa teipattuja reikiä tutkimuksen jälkeen. Lattiamatoista puuttuu näytteeksi lähetetyt koepalat ja esim. miesten pukuhuoneen suihkutiloissa seinässä on oranssia teippiä sekä liikuntasalin lattiassa oli teipattuja kohtia.
- Tekstiililuokan ja ruokalan akustiikkalevyjen reunat ovat suojaamatta.

Lisäksi tarkastuksella tehty huomio:

Maton sauman paikkaus 104- tilan oven edessä tulee tehdä.

Liikuntasalin ovet ovat olleet auki, vaikka liikuntasali on ollut ylipaineinen.

Porrashuoneen (lämmönjako) kynnyslauta uusittava.

Ulkopuolella liikuntasalin alueella sadevesien uudelleen ohjaus paremmin pois rakennuksen vierestä aiheuttamasta lisäkosteusrasitetta rakenteille.

Toimenpiteet

Monialaisen tarkastuksen 16.2.2023 tehdyn käynnin jälkeen terveydensuojeluun on ilmoitettu tehdyksi seuraavat toimenpiteet:

Aikaisempien tutkimusten mittauspaikkojen ennallistaminen tehty 24.3.2023. Rakennetutkimusten jälkeiset reiät on korjattu (108, 109, 116A, 121, 135, 144 wc/kaakeli, 115 kahvihuone/kaakeli, miesten pukuhuoneen suihkutilan seinä).

Maton sauman paikkaus 104- tilan oven edessä korjattu 8.3.2023.

Porrashuoneen (lämmönjako) kynnyslauta uusittu 8.3.2023.

Liikuntasalin salin ovet pidetään suljettuina ylipaineen ylläpitämiseksi. Oviin laitettu ohjeet henkilökunnalle ja oppilaille.

Korjaamatta:

Tekstiililuokan ja ruokalan akustiikkalevyjen reunat tulee suojata (THL:n yhteenvetolomakkeeseen kuittaus kun se on tehty).

Liikuntasalin lattian korjausjälki on tulee korjata.

Tilapalveluiden tulee korjata liikuntasalin nurkkien sadevesikourujen ohjausjärjestelmää, jotta vesi ei pääse aiheuttamaan lisäkosteutta rakenteisiin.

3.3 WC-tilat

Havaintojen luokitus **B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)**

Havainnot

Wc-tilat olivat asianmukaisesti varustettuja (mm. käsihygienia), kunnossa ja muuten siistit, mutta seinillä oli piirustuksia ja julisteita.

Toimenpiteet

Piirustukset ja julisteet tulee poistaa. Wc-tilojen tulee olla helposti puhtaana pidettävät.

4. TILOJEN TERVEYDELLISET OLOSUhteet JA VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

4.1 Ilmanvaihto ja sisäilman laatu

Havaintojen luokitus **C = Vaatimustenvastainen (kehotus)**

Havainnot

Ilmanvaihtokanavistot ja IV-koneet puhdistettu viimeksi kesällä 2018 (IV-Tek Oy).

Tiloissa tehtiin suuntaa antavia sisäilman lämpötila-, kosteus- ja hiilidioksidimittauksia (Extech).

Sisäilma/tila:

148 oppimisentila / erityisop. / tekstiilityö, (huoneessa 10 henkilöä) lämpötila 22,8°C, suhteellinen kosteus 24,1 RH%, hiilidioksidipitoisuus 886 ppm

104 oppimisentila, (huoneessa 9 henkilöä), lämpötila 23,1°C, suhteellinen kosteus 21,5 RH%, hiilidioksidipitoisuus 866 ppm

105 oppimisentila, (huoneessa 13 henkilöä), lämpötila 22,5°C, suhteellinen kosteus 18,5 RH%,

hiilidioksidipitoisuus 620 ppm

115 opettajanhuone, (huone tyhjä), lämpötila 22,3°C, suhteellinen kosteus 18,5 RH%,

hiilidioksidipitoisuus 776 ppm

121 oppimisentila, (huoneessa 6 henkilöä), lämpötila 22,7°C, suhteellinen kosteus 22,9 RH%,

hiilidioksidipitoisuus 965 ppm

126 teknisentyön luokka, (huone tyhjä), lämpötila 23,1°C, suhteellinen kosteus 17,9 RH%,

hiilidioksidipitoisuus 605 ppm

145 liikuntasali, (huone tyhjä), lämpötila 21,7°C, suhteellinen kosteus 178,7 RH%, hiilidioksidipitoisuus 551 ppm

Kuntotutkimuksen jälkeen on tiloihin lisätty ilmanpuhdistuslaitteita huoneisiin 145 liikuntasali (4 kpl Euromate Vision Air 2 - laitetta) ja 148 opetustila / erityisop. / tekstiilityö (1kpl Vision Air 1 -laite). Kohteessa ongelmana on liikuntasalin ulkoseinien ja mikrobivauriot ja luokan 148 VOC-päästöt.

Freesi olosuhdeseurantapalvelun aloitus 25.1.2020 (Freesi olosuhdemittaus antureita huoneissa: 121 opetustila, 145 liikuntasali ja 148 opetustila / erityisop. / tekstiilityö. Mittaavat mm. lämpötiloja, CO₂, kosteutta, TVOC:ja, sekä ulkovaipan yli vallitsevaa paine-eroa. Web-pohjainen palvelu, tuloksia ja seurantatietoja saa palvelusta.

Terveysturvallisuuslain 27§:n mukaan, kun oleskelutilassa esiintyy epäkohtia, joista voi aiheutua terveyshaittaa tilassa oleskelevalle, asiasta vastuussa olevan tahon tulee ryhtyä toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Sisä-, tai muissa rakenteissa ei saa olla kosteus- ja mikrobivaurioita niin, että epäkohdasta johtuvia terveydelle haitallisia aineenvaihdunta tuotteita, haihtuvia yhdisteitä tai hajuja kulkeutuu oleskelutiloihin.

Toimenpiteet

Ilmanvaihtokanavistot ja IV-koneet: puhdistus on ajankohtaista lähiaikoina / mahdollisen remontin jälkeen.

4.2 Lämpötila ja veto

Havaintojen luokitus

B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

Havainnot

Tiloissa tehtiin suuntaa-antavia sisäilman lämpötilamittauksia (Extech).

Sisäilma/tila:

148 oppimisentila / erityisop. / tekstiilityö, lämpötila 22,8°C

104 oppimisentila, lämpötila 23,1°C

105 oppimisentila, lämpötila 22,5°C

115 opettajanhuone, lämpötila 22,3°C

121 oppimisentila, lämpötila 22,7°C

126 teknisentyön luokka, lämpötila 23,1°C

145 liikuntasali, lämpötila 21,7°C

Sisäilman lämpötilat olivat tarkastushetkellä asianmukaiset. Talvella ja lämmityskaudella korkea sisäilman lämpötila (yli 23°C) lisää entisestään sisäilman kuivuutta. Asiaan voi vaikuttaa seuraamalla luokan sisäilman lämpötilaa ja laskemalla sitä tarvittaessa hieman (ottaen huomioon toiminta ja lapset).

Toimenpiteet

Tarkastuksella sovittiin, että koulun henkilökunta säätää pattereita ja huoneiden lämpötilaa lasketaan hieman.

Asumisterveysasetuksen mukaan huoneilman lämpötilan toimenpiderajat lämmityskaudella ovat + 20 °C - +26 °C. Huoneilman lämpötilojen toimenpiderajat lämmityskauden ulkopuolella ovat + 20 °C - +30 °C. (päiväkodit, koulut..).

4.4 Radon

Havaintojen luokitus

A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

Havainnot

Radonmittaus on tehty viimeksi vuonna 2018, tulokset ovat olleet vaatimusten mukaiset.

5. PUHTAANAPITO

5.1 Siivoustilat ja -välineet, siivouksen laatu, lelujen, liikuntavälineiden ym. puhdistus, tekstiilihuolto

Havaintojen luokitus

B = Vähäisiä puutteita (ohjaus ja neuvonta)

Havainnot

Luokkahuoneissa oli paljon tavaraa (kaapien päällä ja lattialla) ja tiloja oli hankala siivota.

Keskusteltiin esim. verhojen pesusta.

Rehtorin kertoman mukaan tilojen siivottavuus on huomioitu ja tiloista on poistettu tavaroita, joita ei tarvita. Avohyllyjä on vaihdettu ovellisiin kaappeihin ja liikutettavia alustoja hankitaan myös.

Toimenpiteet

Rehtorin kertoman mukaan tilojen siivottavuus on parantunut ja verhojen pesu on sovittu tehtäväksi kahden vuoden välein.

Ohjeistusta:

Kehotetaan kiinnittämään huomiota että opetus- ja muut tilat pidetään järjestyksessä niin että ne ovat aina siivottavissa (pinnat ja tasot vapaina). Opetustiloihin ei suositella tuotavaksi tai sijoitettavaksi mitään ylimääräistä tavaraa, niin että tilojen yleinen siivottavuus kärsii. Tavaraille suositellaan hankkimaan esim. kannellisia laatikoita, pyörällisiä alustoja tai ovellisia kaappeja, jotta tavarat saadaan järjestettyä paremmin ja pinnat ovat helpommin puhtaana pidettäviä.

Ylimääräiseen tavarahan voi joskus liittyä myös erilaisia haju-, hygieni- ja pölyepäkohtia. Jos näin kuitenkin toimitaan, tulisi sen olla poikkeus ja siihen olla jokin perusteltu erityinen syy. Tällöinkin tulee varmistua kyseisen tavaratilan soveltuvuudesta ja sopia miten ja kuka sen huoltaa sekä puhdistaa.

7. TALOUS- JA KÄYTTÖVESI

7.3 Lämpötilat

Havaintojen luokitus

A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

Havainnot

Verkostoveden lämpötilat olivat ohjeistuksen mukaiset (kylmä alle 20 °C astetta, ja kuuma 50-65 °C astetta).

Tehdyt verkostoveden lämpötilamittaukset (Testo).

Sisäilma/ tila / vedenlämpötila

148 oppimisympäristö (erityisop. / käsityö) kylmävesi 8,8°C, lämminvesi 56,2°C

115 opettajanhuone, kylmävesi 5,6°C, lämminvesi 53,7°C

126 teknisen työn luokka, kylmävesi 5,7°C, lämminvesi 56,7°C

Toimenpiteet

Lämpimän vesijohtoveden lämpötilan toimenpiderajat ovat + 50 °C ja + 65 °C. Vesikalusteesta saatavan lämpimän veden lämpötilan on asetettava toimenpiderajojen välille lyhyen juoksutuksen jälkeen. Uusissa ja korjatuissa kohteissa on tavoitteena, että koko verkoston matkalla lämpimän käyttöveden lämpötila olisi vähintään + 55 °C. Tällä voidaan estää esim. Legionella-bakteerin kasvua verkostossa.

8. ULKOALUEET

8.1 Ulkoalueet

Havaintojen luokitus

A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)

Havainnot

Sovelletut oikeusohjeet

Asumisterveysasetus (545/2015)

Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeet 8/2016

Terveysuojeluasetus (1280/1994)

Terveysuojelulaki (763/1994)

Sosiaali - ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015)

Ohje koulun ja päiväkodin olosuhdevalvontaan, terveystietojen ennaltaehkäisemiseen sekä selvittämiseen (12/2018), Valvira

Maksu 350,00 €

Maksuperusteet

Valvontasuunnitelman mukainen tarkastus on maksullinen. Porvoon rakennus- ja ympäristölautakunta on vahvistanut ympäristöterveydenhuollon maksutaulukon (RYL 13.12.2022).

Lasku lähetetään erikseen. Lisätietoja: www.porvoonymparistoterveydenhuolto.fi

Porvoon kaupunki lähettää laskut aina ensisijaisesti verkkolaskuina, mikäli yrityksellä on verkkolaskutustiedot sivustolla <https://verkkolaskuosoite.fi/>

Tarkastaja Tiina Kosonen
TERVEYSTARKASTAJA
0407488272
tiina.kosonen@porvoo.fi

Liitteet Liite 1: Ohje omavalvontaan .pdf

Jakelu Toiminnanharjoittaja

Ohje omavalvontaan

Terveysuojelulain 2 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla on velvollisuus tunnistaa toimintansa terveysriskit, toimia riskien hallitsemiseksi ja seurata niihin vaikuttavia tekijöitä sekä estää terveyshaittojen syntymistä mahdollisuuksien mukaan. Toiminnanharjoittajan tulee esittää, miten toimintaan vaikuttavat riskit on tunnistettu, miten niiden vakavuus on arvioitu ja mitä riskien hallintakeinoja toiminnanharjoittaja ja työntekijät ovat ottaneet käyttöön (omavalvonta). Toiminnanharjoittajan on hyvä laatia kirjallinen omavalvontasuunnitelma, jotta se on kaikkien luettavissa, käytettävissä ja hyödynnettävissä toiminnan ylläpitämisessä sekä kehittämisessä. Toimivalla omavalvonnalla voidaan ennaltaehkäistä terveyshaittoja havaitsemalla puutteita sisäympäristössä tai toimintatavoissa. Omavalvontasuunnitelma voi olla osa toiminnan muuta sisäistä ohjeistusta.

Esimerkkejä osa-alueista, joita omavalvontasuunnitelmaan on hyvä sisällyttää:

1. **Toiminnan kuvaus ja tilat**
 1. tiloissa tarjottava toiminta/palvelu
 2. toiminta-ajat
 3. henkilömäärät
 4. wc- ja vesipisteiden määrät
 5. siivous- ja pyykinhuolto
 6. Tilojen terveydelliset olosuhteet
 - fysikaaliset, kemialliset ja biologiset olosuhteet
2. **Toimintaan liittyvien riskitekijöiden tunnistaminen**
 1. sijainti ja ympäristö
 2. toiminnot joihin sisältyy erityinen terveysriski (esim. Ihon pintaa rikkovat hoidot)
 3. asiakaskuntaan kuuluu herkkiä tai riskiryhmään kuuluvia henkilöitä
 4. toiminnassa ja tiloissa tapahtuvat muutokset
 5. Tilojen soveltuvuus toimintaan – esim. Ilmanvaihdon riittävyys tilan henkilömäärään nähden, lämpöolosuhteet jne.
 6. huoneiston korjaustarpeet ja riskirakenteet
 7. pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys sekä puhdistuksen riittävyys
 8. haittaeläimet
 9. Tartuntatautien leviämisen riski
3. **Riskien hallinta eli terveyshaittojen ennaltaehkäisy**
 1. **Toiminnot**
 - Terveysuojeluviranomaiselle tehtävät ilmoitukset vastaavat toimintaa ja käytössä olevia tiloja
 2. **Tilat**
 - Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta on tehtynä
 - Toiminta ja tilojen riittävät sekä soveltuvat toimintaan nähden, huonetilan enimmäishenkilömäärä on merkittynä tilakylttiin
 - Tilojen siisteys, järjestys ja hygieenisuus
 - siivoussuunnitelma ja toteutumisen seuranta
 - Toimivuuden seuranta ja huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen esim.
 - ilmanvaihtolaitteiden nuohous ja puhdistus
 - tilojen korjaukset/toimivuus
 - Ohjeet haittaeläimien ennaltaehkäisemiseksi, seurannaksi ja torjuntaan

3. **Toiminnassa käytettävät laitteet**
 - Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden säännöllinen seuranta
4. **Käyttäjät**
 - Jatkuva asiakaspalautteen kerääminen ja käsittely
5. **Henkilöstö**
 - Henkilökunnan pätevyys ja riittävä osaaminen, perehdytys, ajantasaiset työ- ja toimintaohjeet
 - Toimintaohjeet epäiltäessä sisäilmaongelmaa
6. **Varautuminen**
 - Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin varautuminen
7. **Sidosryhmien välinen yhteistyö ja viestintä**